

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. н. Севдалина Илиева Димитрова, професор в научна секция „Иновационна дейност и сътрудничество с външни организации“ в Институт за научноизследователска и иновационна дейност на Национален военен университет „Васил Левски“, ОВО 9. „Сигурност и отбрана“, ПН 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност 05-02-24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (отбрана и национална сигурност)“, регистрационен номер 14061 в регистъра на академичния състав - <https://ras.nacid.bg/dissertation-preview/14061> в НАЦИД, член на научно жури, съгласно заповед № 3-РК-89 от 06.01.2022 г. на ректора на Нов български университет

на дисертационен труд на Красимир Георгиев Лалев на тема : „Политики и инструменти за управление на човешките ресурси в структурите за сигурност “ за придобиване на ОНС „доктор“ по докторска програма „Стратегии и политики на сигурност“ от област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“ в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Да се пише по проблемите на управлението на човешките ресурси в структурите за сигурност в днешната динамично променлива, с висока степен неопределеност и рискова среда на сигурност, само по себе си е предизвикателство. Проблемите в тази насока са колкото познати, толкова и предоставящи поле за нови изследвания и интерпретации, особено днес, когато сме изправени пред непредсказуеми рискове от обективен и субективен характер за националната, регионалната и международната сигурност, демографски срив, задълбочаващи се икономическа, енергийна и мигрантска кризи, допълнително провокирани от COVID пандемията. Повече от всякога е необходимо създаването на адекватен на турболентната за сигурността среда модел за ефективно управление на човешките ресурси в структурите за сигурност, базиран на управлението по компетентност и компетенции с единна нормативна база и съобразен с факторите на средата. Съобразно това научните търсения на докторант Красимир Лалев в представения дисертационен труд се отличават със своята значимост за теорията и практиката в изследваната от него област, като дават научно обосновани отговори на наболелите проблеми в управлението на персонала в структурите за сигурност на страната ни в правен, организационно-структурен и функционален аспект с отчитане на ключови за ефективния мениджмънт на човешкия капитал в сектора за сигурност фактори и иновативни подходи и инструменти с научно приложен характер. А това е в интерес на преодоляване на проблемните области и луфтове в организацията и управлението на структурите за сигурност, акумулирани в последните години.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

В потвърждение на научната и научно-приложната значимост на изследванията в дисертационния труд, е обоснована целта на научните изследвания, като на основата на аналитичния разрез на констелация от фактори на средата на сигурност с детерминативно влияние върху ефективността на структурите за сигурност в страната ни да се установят тенденциите в тяхното развитие и да се формулират нови подходи, методи и инструментариум за ефективен мениджмънт на човешките ресурси в тези организации.

За постигането на целта на научното изследване са конкретизирани седем научноизследователски задачи, чиято решимост е при определени допустими ограничения по отношение на обхват на изследваните фактори, времеви диапазон на емпиричните изследвания, изследвани организации в сектора за сигурност, информационни източници, публичност на информацията, съобразена с изискванията на ЗЗКИ и ЗЗЛД. Обосновани са предмета и обекта на научните изследвания в дисертационния труд и неговата структура. Формулирана е основната хипотеза и произтичащите от нея четири частни хипотези за адекватност на модела за управление на човешките ресурси в службите за сигурност на динамиката на социално-демографските тенденции в страната и необходимостта от ефективно противодействие на рисковете и заплахите за националната сигурност. Защитимостта на основната хипотеза и частните такива, постигането на целта на научните изследвания и решимостта на научноизследователските задачи е посредством изведените научни и научно-приложни резултати и приносни моменти в дисертационния труд.

Установена е обоснованост на целта на научните изследвания и на конкретизираните научноизследователски задачи в основното съдържание на дисертационния труд.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертацията

Постигането на изследователската цел и решимостта на научноизследователските задачи в дисертационния труд е посредством приложимостта на подходящо избрана методология, състояща се от общопознати на научното познание методи и инструментариум, групирани в две групи – теоретически и емпирични. По-конкретно за емпиричното изследване са използвани: метаанализ, контент-анализ, сравнителен анализ, с помощта на които е разработен метаемпиричен модел за изследване на факторите демография, образование, социални девиации в юношеската и младежка популация, нормативна уредба на дейността на службите за сигурност и ковариантният фактор - динамиката на персонала в службите за сигурност в България.

За удобство при използването и нагледното илюстриране, статистическата и графичната интерпретация на изследванията и получените крайни резултати, са посочени в завършен вид, като са използвани подходящи за целите на изследванията електронни информационни източници, които не съдържат класифицирана информация, съществуващата законодателна рамка и специализирани литературни източници по изследваната проблематика (146 на брой, от които 49 на кирилица, 51 на латиница). Това ми дава основание да считам, че докторант Лалев добре познава теоретико-правната рамка и изследваната проблематика, като избраните научноизследователски методи и инструментариум съответстват на целта и задачите на дисертационния труд.

Установено е пълно съответствие на структурата и съдържанието на темата на дисертационния труд.

4. Научни и научно-приложни резултати и приносни моменти на дисертационния труд

Научните и научно-приложните резултати от научните търсения на автора се основават на задълбоченото познаване и творческото адаптиране на съвременни научни теории и публикации по изследваната проблематика, анализирани проблемни области в управлението на структурите за сигурност и дефектите на нормативната уредба. Получените научни резултати в дисертационния труд ми дават сериозни основания да подкрепя посочените от кандидата претенции за приноси, които определям основно като научни и научно-приложни и ги свързвам с постигнатите резултати.

Научни резултати и приноси

- Обогатена и доразвита е теоретичната рамка на управление на човешките ресурси в сектора за сигурност, пречупена през спецификата на структурите за сигурност и динамиката на средата за сигурност.
- Създадена е авторска концепция за управленска доктрина за взаимната обоснованост на динамиката на социално-демографското развитие на страната и ефективното противодействие на рисковете и заплахите за националната сигурност.
- Генерирани са нови знания и умения за управлението на човешките ресурси в структурите за сигурност, базирано на компетентност и компетенции като основа на управлението по резултати.

Научно-приложни резултати и приноси

- Научно обоснована е и е доказуема научно-експертната платформа за единна система на управление на човешките ресурси за сигурност чрез създаването на национален координационен център за разработване на унифицирана уредба за управление на персонала в службите за сигурност;
- Разработена е методологическата база за създаване на инструментариум за научен анализ и оценка на релацията „динамиката на факторите на средата на сигурност с акцент на социално-демографските, социалните девиации и криминогенните, здравния и социален статус – рисковете и заплахите за сигурността - ефективното управление на човешките ресурси в структурите за сигурност;
- Създаден е модел за ефективен мениджмънт на персонала в службите за сигурност, чрез въвеждането на център за подбор, обучение и оценка, научно обоснована стратегия за кариерно развитие, оптимизиране на управленската компетентност, организационна култура и организационни ценности за нравствено-професионална идентификация на служителите, като гарант на управлението по резултати.

Посочените приноси са лично дело на докторант Лалев, с открито значение за теорията и практиката за ефективен мениджмънт на персонала в службите за сигурност, за което твърдение са представени достатъчно доказателства. Това ми дава основание да считам, че получените резултати са с потенциал за практическо приложение в подкрепа на оптимизирането на управлението на човешките ресурси в структурите за сигурност по компетентност и компетенции, с доказани резултати в интерес на националната сигурност.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани

Резултатите от научните търсения на докторант Лалев са популяризирани посредством представените 5 (пет) броя авторски научни публикации (три самостоятелни и две в съавторство с научния ръководител проф. д-р Калин Гайдаров), пряко свързани с темата на дисертационен труд на международни научни конференции в страната.

С представените публикации докторант Красимир Лалев изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 9 „Сигурност и отбрана“, ПН 9.1. „Национална сигурност“ с точков еквивалент 90 точки (50 точки за дисертационен труд по показатели от група „А“ и 40 точки за публикувани доклади в нереферирани списания с научно рецензиране по показател 4 от група „Г“) при минимално изискуеми 80 т. Това ми дава основание да приема наличието на съответствие. Нямам съвместни публикации с докторант Лалев.

6. Цитирани от други автори, отзиви в научния печат и др.

Няма представени доказателства за използване и цитиране на публикациите на дисертанта от други автори от страната и чужбина. Не са установени случаи на плагиатство.

7. Мнения, препоръки и бележки

Дисертационният труд на докторант Красимир Лалев е завършен труд по актуален и научно обоснован проблем, свързан с ефективния мениджмънт на персонала в службите за сигурност по резултати, съобразно динамичните проблеми на средата на сигурност и произтичащите от тях рискове и заплахи. Получени са научно обосновани и защитими резултати и приноси, значими за теорията и практиката на организацията и управлението на структурите за сигурност, ключов фактор в които са човешките ресурси. Целта и научноизследователските задачи в дисертационния труд са постигнати, основната хипотеза и частните такива са доказани.

Целесъобразно е научноизследователските задачи да се систематизират, което би улеснило по-ясно открояване на резултатите от научните изследвания, като с посочената бележка не се намаляват достойнствата на дисертационния труд.

Препоръчително е: направените от докторант Лалев предложения да се популяризират сред оторизираните структури и органи и да послужат като методологическа база за бъдещи изследвания и да се насочи публикационната му активност в международни реферирани и индексирани в световната научна мрежа издания.

8. Заключение

Дисертационният труд на докторант Лалев е с постигнати значими оригинални научни и научно-приложни резултати и приноси, които са негово лично дело. Нещо повече, докторант Лалев притежава способност за самостоятелни научни изследвания, впечатлява с добра литературна и законодателна осведоменост, познаване на изследваните проблеми, умение за анализ и синтез на емпирични данни, с креативни предложения и доказан професионален опит. Стилът е ясен, логичен, съобразен с изискванията на академичното писане и етика. Това затвърждава мнението ми, че той е изграден млад учен.

Дисертационния труд съответства на изискванията на ЗРАС в Република България, Правилника за неговото прилагане и Наредбата за развитието на академичния състав в НБУ за придобиване на ОНС „доктор“.

Достойнствата на дисертационния труд са основание за **ПОЛОЖИТЕЛНАТА МИ ОЦЕНКА**. С убеденост препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъди на Красимир Лалев образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, ПН 9.1. „Национална сигурност“, докторска програма „Стратегии и политики на сигурност“.

26.01.2022 г.
Велико Търново

Член на научното жури:
проф. д.н. Севдалина Димитрова